

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของปศุสัตว์

ประเทศไทยมีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นสินค้าออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศ มีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก สินค้าทั้งหมดเป็นสินค้าเกษตรเสีย ๙๐ เปอร์เซ็นต์ และร้อยละ ๘๕ ของประชากรเป็นกสิกร ดังนั้น เศรษฐกิจของประเทศไทยจึงขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเดิมประเทศไทยมีข้าว ยางพารา และไม้สัก เป็นสินค้าออกที่สำคัญ แต่ปัจจุบันพืชไร่หลายชนิดได้กลายมาเป็นพืชที่ทำรายได้ให้แก่กสิกร และเป็นผลิตภัณฑ์ของประเทศ มีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ยาสุนัขนับว่าเป็นพืชไร่ชนิดดังกล่าว กสิกรปลูกยาสุนัขมากกว่า ๓๐ ปีแล้ว ระยะแรก ๆ มีปลูกน้อยก่อนค่อย ๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เพราะกสิกรในเขตปลูกยาสุนัขสนใจในการปลูกยาสุนัข เพื่อหารายได้หลังฤดูทำนา แม้ว่าการปลูกจะต้องใช้เทคนิคและความชำนาญทั้งการปฏิบัติรักษามากกว่าพืชอื่น ๆ ก็ตาม แต่ยาสุนัขให้รายได้ต่อไร่สูง จึงทำให้กสิกรนิยมทำไร่ยาสุนัข

จากตารางที่ ๑ - ๒ ไบยาสูบไทยที่ส่งออกในปี ๒๕๑๕ เกือบทั้งหมดเป็นไบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย ส่วนไบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์เริ่มมีส่งออกมาบ้างแต่ปริมาณไม่มากนัก ตลอดปี ๒๕๑๕ ส่งไบยาสูบออกได้ ๑๗,๘๘๒ เมตริกตัน มูลค่า ๒๘๒.๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากที่ส่งออกได้ ๑๒,๘๐๐ เมตริกตัน มูลค่า ๒๓๕.๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๑๔ ร้อยละ ๓๘.๘ และ ๒๐.๘ ตามลำดับ การส่งออกนับว่าเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว และโดยเฉพาะมีประเทศในเอเชียหลายประเทศเข้ามาเป็นตลาดไบยาสูบที่สำคัญของไทย เช่น เกาหลีใต้ ฮองกง ลาว เวียดนามใต้ และอินโดนีเซีย ในปี ๒๕๑๕ ประเทศในยุโรปหลายประเทศไม่ได้ซื้อไบยาสูบไทย แต่หันมาซื้อในปี ๒๕๑๕ ได้แก่ อิตาลี ฝรั่งเศส และเยอรมันตะวันออก อย่างไรก็ตามราคาส่งออกลดต่ำลงบ้าง จากปีโลกมีละ ๑๔.๓๖ บาท ในปี ๒๕๑๔ เหลืออีกโลกมีละ ๑๕.๘ บาท ในปี ๒๕๑๕ เนื่องจากการแข่งขันในการส่งออกไปประเทศผู้ผลิตไบยาสูบ

ตารางที่ ๑

ปริมาณและมูลค่าไม้ยาสูบส่งออกของไทย

ปริมาณ - เมตริกตัน   มูลค่า - ล้านบาท

ประเทศ	๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕ (๑)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
บราซิล	๑.๗	๓๓.๓	๑.๘	๑๕.๖	๑,๖๕๗.๕	๑๕,๑๕๘.๕
สิงคโปร์	๒๕๔.๖	๑,๐๕๐.๘	๓๗๗.๐	๘,๖๖๖.๘	๒๖๓.๖	๘,๐๖๘.๓
ลาว	๕๖.๐	๑๒๘.๐	๑๖๕.๐	๓๖๖.๖	๓๕๕.๕	๓,๐๘๖.๘
เวียดนามใต้	-	-	-	-	๑๘.๐	๑,๘๕๖.๘
อินโดนีเซีย	๕.๕	๑๕.๐	-	-	๓๒.๗	๑,๗๖๐.๓
ญี่ปุ่น	๒,๗๕๑.๘	๖๕,๑๗๗.๘	๓,๕๖๘.๕	๘๖,๘๖๖.๘	๓,๒๕๕.๕	๘๕,๘๕๘.๗
เกาหลีใต้	-	-	-	-	๑,๗๑๓.๕	๑๕,๘๓๗.๘
เบลเยียม	๒๖.๘	๕๖๐.๕	๑,๑๘๖.๕	๒๖,๑๕๗.๗	๕๗.๘	๑๕,๖๗๕.๕
ฝรั่งเศส	-	-	-	-	๑๗๕.๖	๘๓๘.๓
เยอรมนีตะวันออก	-	-	-	-	๑.๕	๒,๕๖๐.๓
เยอรมนีตะวันตก	๒,๗๖๐.๕	๓๕,๑๗๗.๐	๓,๓๕๘.๕	๕๖,๘๖๖.๘	๓,๘๖๗.๑	๒๐,๕๖๗.๕
อิตาลี	๓๕๘.๘	๓,๗๕๕.๐	-	-	๑,๖๕๐.๘	๑๖,๗๕๖.๖
เนเธอร์แลนด์	๕๖๖.๑	๑๑,๗๕๗.๐	๕๖๖.๖	๕,๗๕๕.๕	๒๕๕.๓	๘,๐๐๘.๑
สหราชอาณาจักร	๑,๘๕๐.๖	๕๓,๕๖๖.๕	๑,๗๕๕.๘	๘๐,๕๖๖.๑	๕๖๐.๐	๒๐,๗๖๖.๕
สหรัฐอเมริกา	๕๓๘.๑	๕,๖๖๖.๖	๓๖๓.๖	๓,๕๖๖.๕	๑,๕๕๗.๓	๒๖,๖๖๖.๖
ออสเตรเลีย	๒.๑.๖	๑๐,๕๖๖.๖	๕๕๕.๖	๑๐,๓๖๗.๓	๕๐๐.๖	๕,๓๕๕.๗
นิวซีแลนด์	๕๕.๓	๑,๗๕๖.๐	๒๖๐.๖	๓,๕๕๕.๖	๒๖๓.๘	๓,๕๖๕.๓
ประเทศอื่น ๆ	๕๖๗.๓	๘,๐๕๕.๕	๕๖๖.๓	๖,๓๕๖.๗	๕๖๕.๗	๗,๕๕๖.๕
รวม	๑๐,๖๕๕.๕	๑๕๖,๕๕๕.๖	๑๖,๗๕๕.๖	๑๕๖,๕๕๕.๖	๑๗,๕๕๖.๖	๑๕๖,๕๕๕.๕

(๑) ตัวเลขเบื้องต้น

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ ๒
ปริมาณและมูลค่าไม้ยาสูบของไทยส่งออกระหว่าง
ปี ๒๕๐๖ - ๒๕๑๓

ปี	ปริมาณ (ล้าน กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)	เฉลี่ยตันละ (บาท)	เฉลี่ยกก.ละ (บาท)
๒๕๐๖	๓.๗๕	๘๑	๑๐,๕๘๓	๑๐.๕๘
๒๕๐๗	๖.๑๕	๗๕	๑๒,๕๓๘	๑๒.๕๘
๒๕๐๘	๖.๐๕	๘๕	๑๔,๑๖๖	๑๔.๑๘
๒๕๐๙	๗.๘๘	๑๑๕	๑๔,๕๘๔	๑๔.๕๘
๒๕๑๐	๘.๕๐	๑๕๓	๑๘,๕๑๐	๑๘.๕๑
๒๕๑๑	๑๐.๐๓	๑๙๘	๒๐,๓๖๖	๒๐.๓๖
* ๒๕๑๒	๘.๖๖	๑๕๐	๑๗,๓๖๑	๑๗.๓๖
* ๒๕๑๓	๑๐.๙๓	๒๐๑	๑๘,๓๖๓	๑๘.๓๖

ที่มา : กรมการศนเทศ

* จากสาขาการเกษตรกรองโครงการเศรษฐกิจ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

FLUE CURED นี้โคตินต่ำอื่น ๆ ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ปัญหานี้จึงทำให้ประเทศไทยต้องแสวงหาตลาดใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๑๕ เกาหลีใต้และฮ่องกง เข้ามาเป็นตลาดสำคัญแทนที่ตลาดเก่า ๆ หลายตลาดที่มีที่ทางจะลดการสั่งซื้อใบยาสูบไทยลงเรื่อย ๆ

ตารางที่ ๓

ราคาใบยาสูบเวอร์บีเนียส่งออก - นำเข้าโดยเฉลี่ย

(บาท/กก.)

ปี	ราคาส่งออกโดยเฉลี่ย	ราคานำเข้าโดยเฉลี่ย
๒๕๐๕	๑๑.๖๐	๓๒.๕๐
๒๕๐๖	๑๑.๐๐	๓๒.๙๔
๒๕๐๗	๑๒.๗๘	๓๒.๗๔
๒๕๐๘	๑๕.๕๐	๓๐.๕๑
๒๕๐๙	๑๕.๕๐	๓๐.๕๑
๒๕๑๐	๑๗.๗๘	๓๐.๖๖
๒๕๑๑	๑๙.๕๓	๓๕.๔๒
๒๕๑๒	๑๗.๗๐	๓๘.๙๑
๒๕๑๓	๑๘.๕๔	๓๖.๓๔
๒๕๑๔	๑๘.๓๖	๓๘.๙๖
๒๕๑๕ (๑)	๑๕.๘๖	๓๕.๓๖

(๑) ตัวเลขเบื้องต้น

ที่มา : จำนวนจากสถิติของกรมศุลกากร

ตารางที่ ๓ แสดงให้เห็นถึงใบยาสูบเวอร์จิเนียของไทยมีราคาส่งออกต่ำกว่า
 แท้ใบยาเวอร์จิเนียที่นำเข้ามาซึ่งมีราคาสูงถึงกิโลกรัมละ ๓๕.๖๓ บาท ซึ่งสูงกว่าราคาส่งออกถึง
 สองเท่าตัว และประมาณร้อยละ ๔๕ เป็นการสั่งซื้อจากสหรัฐอเมริกา ใบยาสูบจากสหรัฐ
 นอกจากจะมีราคาแพงแล้วยังมีโคตินสูง ซึ่งเป็นโทษต่อร่างกายด้วย

เมื่อราคาใบยาสูบนำเข้าสูงขึ้นอย่างฉับพลัน ภาครัฐบาลจะต้องหาทางลด
 การนำเข้าลง และสนับสนุนให้ใช้ใบยาที่ผลิตในประเทศผสมเป็นสัดส่วนที่สูงขึ้นกว่าเดิม จะ
 เป็นการประหยัดเงินตราของประเทศได้ไม่น้อย ขณะเดียวกันก็เป็นการส่งเสริมกิจการยาสูบ
 และประโยชน์ต่อชาวไร่ ฝู่ม ทั้งค่านกนกรวมวิธีการผลิตและต้นทุน

ตารางที่ ๔

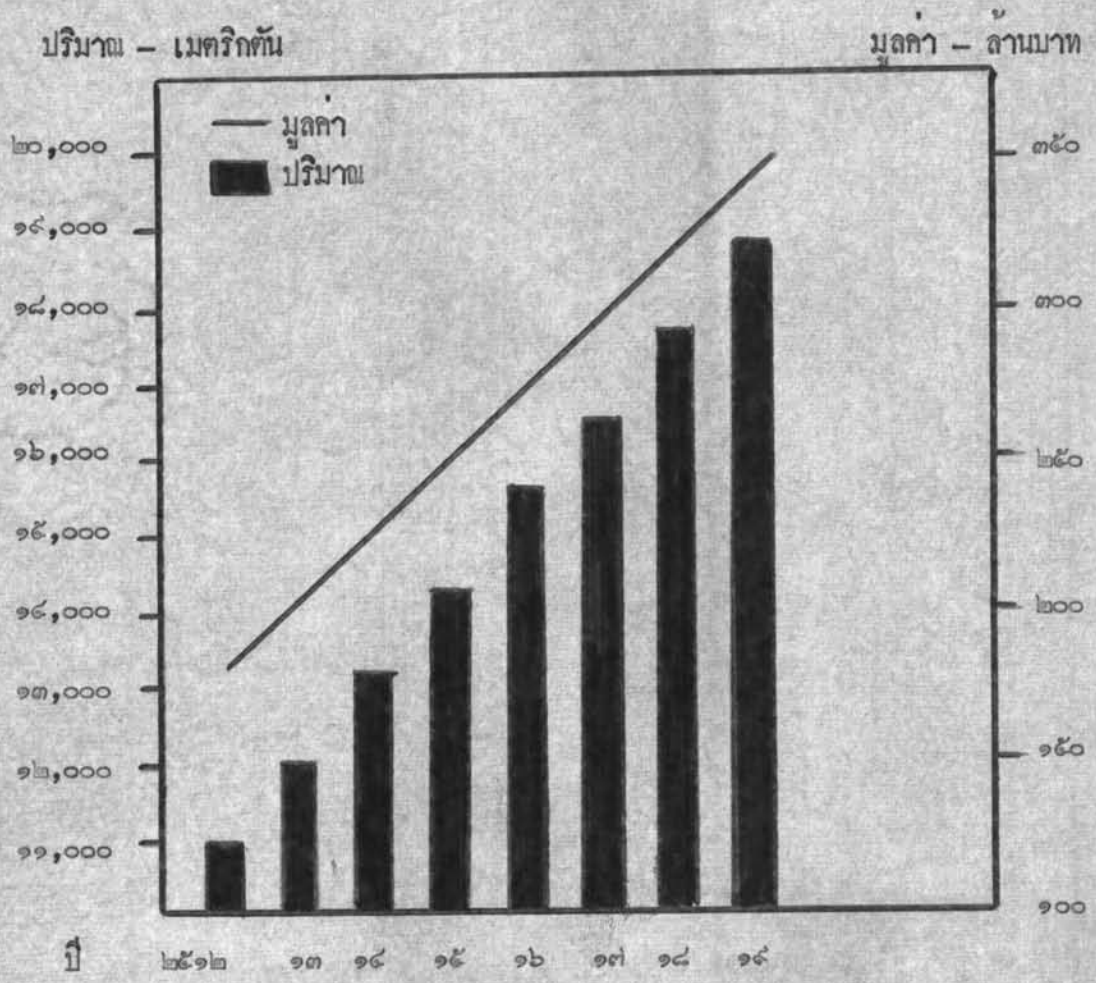
ประมาณการของการส่งใบยาไทยไปขายในต่างประเทศ ปี ๒๕๑๒ -- ๒๕๑๘

ปี	ปริมาณ - เมตริกตัน	มูลค่า - ล้านบาท
๒๕๑๒	๑๐,๕๓๗	๑๘๖.๒
๒๕๑๓	๑๒,๐๙๖	๒๐๘.๐
๒๕๑๔	๑๓,๒๑๘	๒๓๑.๘
๒๕๑๕	๑๔,๓๕๘	๒๕๘.๖
๒๕๑๖	๑๕,๔๙๘	๒๗๗.๘
๒๕๑๗	๑๖,๖๓๘	๓๐๐.๓
๒๕๑๘	๑๗,๘๘๐	๓๒๓.๑
๒๕๑๙	๑๘,๙๒๐	๓๔๕.๘

จากตารางที่ ๔ ซึ่งได้พยากรณ์ไว้ถึงจำนวนใบยาที่จะส่งออกปี ๒๕๑๙
 เห็นได้ว่าอัตราการเพิ่มเฉลี่ยแล้วปีละ ๑,๐๐๐ ตันเท่านั้นเอง ในขณะที่ยาสูบไทย

แผนภาพที่ ๑

ประมาณการ ของการส่งไมยาไทยไปขายในต่างประเทศปี ๒๕๑๒ - ๒๕๑๘

ตารางที่ ๕
ปริมาณการใช้ยาจากต่างประเทศของโรงพยาบาลศูนย์

ปี	ปริมาณ (ยานก.)	ราคา	ภาษี	รวม	หมายเหตุ
๒๕๖๘	๕.๒๕	๑๓๑.๓๘	๑๓๖.๖๓	๓๐๕.๐๑	เวอริบีเนียจากอเมริกา
๒๕๖๙	๗.๓๓	๒๓๘.๓๐	๑๔๓.๑๐	๔๖๑.๕๕	
๒๕๖๐	๘.๗๖	๓๖๖.๒๖	๒๑๐.๓๑	๕๗๖.๕๗	
๒๕๖๑	๑๖.๘๑	๕๖๕.๗๖	๒๗๖.๓๖	๘๔๑.๑๒	
๒๕๖๒	๑๖.๑๕	๕๒๕.๐๘	๑๗๖.๓๖	๗๐๖.๕๑	เวอริบีเนียและเบอร์ เลย์จากอเมริกา
๒๕๖๓	๗.๗๖	๓๑๓.๕๓	๑๖๖.๓๖	๔๙๐.๒๖	
๒๕๖๔	๑๐.๓๕	๕๖๕.๗๖	๑๖๖.๓๖	๗๒๗.๘๘	

ที่มา : โรงพยาบาลศูนย์กระทรวงการคลัง

ตารางที่ ๖
ราคาใบยาแห้ง (เวอริบีเนีย) ที่ ร.ย.๘ รั้งมือจากศูนย์มอวิสระ (บาท/กก.)

จังหวัด	๒๕๐๗/๐๘	๒๕๐๘/๐๙	๒๕๐๙/๑๐	๒๕๑๐/๑๑	๒๕๑๑/๑๒	๒๕๑๒/๑๓
เชียงใหม่	๑๘.๕๕	๑๑.๗๕	๑๕.๕๕	๑๖.๗๖	๑๓.๕๐	๑๕.๕๕
เชียงใหม่	๑๓.๕๖	๑๐.๕๓	๑๓.๑๓	๑๖.๗๓	๑๓.๖๖	๑๕.๕๖
ลำปาง	๑๘.๕๖	๑๑.๓๕	๑๓.๕๖	๑๕.๑๓	๑๓.๖๖	๑๖.๕๕
แพร่	๑๕.๖๓	๑๑.๑๗	๑๓.๕๕	๑๓.๖๕	๑๕.๐๑	๑๖.๓๖
เพชรบูรณ์	๑๕.๕๕	๑๐.๕๖	๑๖.๕๕	๑๖.๕๕	๑๖.๓๕	๑๕.๐๑
หนองคาย	๑๑.๖๕	๑๐.๗๖	๑๑.๗๖	๑๑.๖๖	๑๓.๗๕	๑๖.๕๕
นครพนม	๑๑.๖๖	๙.๐๕	๑๐.๕๖	๑๖.๗๖	๙.๕๐	..
เฉลี่ย	๑๕.๖๖	๑๑.๓๖	๑๓.๕๑	๑๓.๑๐	๑๓.๕๕	๑๕.๖๖

ที่มา : โรงพยาบาลศูนย์กระทรวงการคลัง

กำลังอยู่ในความต้องการของตลาดโลกเช่นนี้ ควรจะได้มีการศึกษา ปรับปรุง แก้ไข สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับการผลิต ต้นทุนการผลิต ภาวะการค้าใบยาสูบ ตลอดจนความเดือดร้อนที่ชาวไร่ ผู้บ่มและพ่อค้าส่งออกจะได้ เพื่อกิจการยาสูบไทยจะได้เจริญรุ่งเรือง และเป็นพืชที่ทำรายได้ให้ประเทศมากขึ้น ขณะเดียวกันเป็นการแก้จุดสัการะระหว่างประเทศด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบัน โดยเฉพาะทางภาคเหนือของประเทศไทย การปลูกยาสูบเป็นอาชีพสำคัญอย่างหนึ่งของชาวไร่ ทำรายได้ประจำปีได้ดีกว่าพืชไร่อื่น ๆ หลายอย่าง จากตารางที่ ๕ - ๖ จะเห็นว่าปริมาณสั่งซื้อใบยาจากต่างประเทศของโรงงานยาสูบมีแนวโน้มไปในทางสูงขึ้น และเมื่อรวมราคาใบยาแห้งที่โรงงานยาสูบซื้อจากผู้บ่มอิสระแล้วปีหนึ่ง ๆ ทางโรงงานยาสูบมีความต้องการใบยาสูบแห้งกว่า ๑๑ ล้าน กิโลกรัม จึงน่าที่จะได้ศึกษาถึงความเป็นไปของใบยาสูบ เริ่มตั้งแต่การผลิตใบยาสดจนบ่มเป็นใบยาแห้งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าไร ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีอะไรบ้าง เพื่อจะทราบถึงต้นทุนการผลิตใบยาแห้งต่อ ๑ กิโลกรัม

จากการสำรวจของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ปรากฏว่า ผลผลิตในปี ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐ เป็น ๑๔.๙๓ ล้าน กก. ในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๒๕.๓๓ ล้าน กก. ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นนี้ทำให้ชาวไร่อยู่ดีกินดี และยังได้เงินตราต่างประเทศเข้าประเทศถึงกว่า ๒๐๐ ล้านบาท ในปีหนึ่ง ๆ นอกจากนี้การปลูกยาสูบยังทำรายได้ค่าน้ำภาษีอากรแก่รัฐบาลอีกด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงต้นทุนการผลิตใบยาแห้งทางภาคเหนือของประเทศไทย ทั้งนี้เป็นการช่วยให้ทราบต้นทุนการผลิตใบยาแห้งที่แท้จริง เพื่อที่จะนำมาบริหารและพัฒนาการผลิตให้ได้ผลยิ่งขึ้น เพื่อให้ธุรกิจสามารถวางแผน

งานบริหาร วางนโยบายได้ถูกต้องแม่นยำรวดเร็วและประหยัด เพื่อแก้ปัญหาการผลิตโยธา
แห่งให้ตรงกับความต้องการของตลาด เพื่อส่งเสริมความสามารถของเจ้าของกิจการ
สถาบันโยธาสูบล และให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานของตนได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะ
โยธาสูบลไทยกำลังเป็นสินค้าที่ต้องการของต่างประเทศมาก

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากยาสูบเป็นพืชไร่ชนิดที่แตกต่างจากพืชไร่อื่น ๆ ในด้านกรรมวิธี
การปลูก การผลิตที่สลับซับซ้อน ทั้งยังต้องเอาใจใส่ดูแลอยู่เสมอ ตลอดจนถึงกระบวนการ
พิเศษในการซื้อขายโยธาสูบล โยธาแห่ง ระหว่างผู้ผลิตกับชาวไร่ ผู้ผลิตกับสำนักงานโยธาสูบล
และผู้ผลิตกับบริษัทต่างประเทศ ดังนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับ
พืชไร่ชนิดนี้ นับตั้งแต่ความหมายของยาสูบ ชนิดและประวัติความเป็นมาของยาสูบ ยาสูบใน
ประเทศไทยเป็นอย่างไร ในบทที่ ๓ ถือว่าเป็นปัจจัยประการหนึ่งในการคิดต้นทุนของ
โยธาแห่ง กล่าวคือ จะต้องทราบถึงกรรมวิธีการปลูก ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับชาวไร่
ก่อนที่จะออกมาเป็นโยธาสูบลนำส่งขายแก่ผู้ซื้อได้ บทที่ ๔ ศึกษาถึงสถานการณ์ของยาสูบ
ทางภาคเหนือของไทย อันเกี่ยวกับภาวะการผลิตและการค้าโยธาสูบลของชาวไร่ยาสูบ ผู้ผลิต
และผู้ค้าส่งออก ซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษาถึงกรรมวิธีการผลิตโยธาสูบลแห่ง และปัญหาที่
จะเกิดกับการผลิตในบทที่ ๕ ต่อไป

สำหรับต้นทุนการผลิตโยธาแห่ง วิธีการคิดและปัจจัยต่าง ๆ ที่จะนำมาคิด
ต้นทุน ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการคิดต้นทุนเปรียบเทียบ จะกล่าวถึงในบทที่ ๖
อันถือว่าเป็นหัวใจของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ภาวะการค้าและการผลิตโยธาสูบลจะเจริญก้าวหน้า เป็นผลดีต่อการอยู่ดีกินดี
ของประชาชน เป็นผลต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศได้ ย่อมต้องอาศัย ผู้ผลิต ชาวไร่
และผู้ค้าส่งออกร่วมมือร่วมใจกันปรับปรุง อย่างไม่รู้แก่ตามความต้องการของบุคคลเหล่านี้

จะเป็นผลสำเร็จก็ต่อเมื่อรัฐบาลเข้าร่วมมือช่วยเหลือ ในบทที่ ๑ นี้ ผู้เขียนได้สรุปความคิดเห็นและความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือของบุคคลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ของธุรกิจยาสูบต่อไป บทที่ ๔ เป็นบทสรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะบางประการอันเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

๑.๔ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

หลังจากได้ศึกษาถึงกรรมวิธีการผลิต การค้า ต้นทุนการผลิต ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งข้อเสนอแนะแล้ว ประโยชน์ที่ได้รับสามารถนำไปปรับปรุงธุรกิจยาสูบ การผลิตใบยาแห้งให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่า ทำอย่างไรจะให้ต้นทุนการผลิตต่ำ ขณะเดียวกันคุณภาพเป็นที่พอใจของผู้ซื้อ

๑.๕ วิธีการค้นคว้าและวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ ผู้เขียนได้ขอมูลจากฝ่ายไร่โรงงานยาสูบกระทรวงการคลัง กองสุราและยาสูบกรมสรรพสามิต กองสินค้าขาออกกรมศุลกากร สถานีทดลองส่วนไร่แม่ใจ จังหวัดเชียงใหม่ ฝ่ายพืชไร่คณะเกษตรมหาวิทาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน นครหลวงฯ ฝ่ายพืชไร่มหาวิทาลัยเชียงใหม่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สมาคมผู้ผลิตผู้ค้าใบยาสูบจังหวัดเชียงใหม่ สหกรณ์ผู้ผลิตผู้ค้าใบยาสูบภาคเหนือจำกัด สมาคมผู้ผลิตใบยาสูบน่าน และบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตใบยาสูบแห้ง อาทิ บริษัทจำกัดแมลงที่ทำยายาสูบ บริษัทจำหน่ายปุ๋ยและเคมีภัณฑ์ต่าง ๆ

นอกจากจะได้อบรมจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ข้อมูลส่วนหนึ่งยังได้จากการเข้าสังเกตการผลิตใบยาแห้งในบางจังหวัดภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ แพร่ น่าน โดยสัมภาษณ์คนงานที่ทำงานในสถานีรมใบยาเหล่านี้ เกี่ยวกับงานที่ทำและค่าจ้างแรงงานที่ได้รับ ขณะเดียวกันก็พิจารณาถึงช่วงที่ไม่ได้ทำงานระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึง เดือนสิงหาคมด้วย

เนื่องจากครอบครัวของผู้เขียนดำเนินกิจการยาสูบมาเป็นเวลานาน การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากสถานีมีใบยาสูบเวรียเนียดังต่อไปนี้จึงเป็นไปอย่างใกล้ชิด คือ สถานีมีใบยาสูบปางถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดน่าน สถานีมีใบยาสูบปางสนุก อำเภอสา จังหวัดน่าน สถานีมีใบยานาเกียน อำเภอสา จังหวัดน่าน สถานีมีใบยาสูบนาหมื่น อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน และสถานีมีใบยาสูบเมืองจิง ตำบลเมืองจิง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

สำหรับข้อมูลส่วนหนึ่งได้จากการค้นคว้าจากตำราของห้องสมุดต่าง ๆ ในนครหลวงฯ เช่น ห้องสมุดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ห้องสมุดกรมสรรพสามิต ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน ห้องสมุดแห่งชาติท่าอากาศยาน เป็นต้น สำหรับที่เขียนใหม่ค้นคว้าจากห้องสมุดสถานีทดลองส่วนไร่แม่ใจ สันทราย ห้องสมุดคณะเกษตรมหาวิทาลัยเชียงใหม่

นอกจากนี้ได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตใบยาสูบ โดยเฉพาะทั้งจากนักวิชาการ และจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพนี้ สำหรับเจ้าของโรงงานส่วนใหญ่ได้มีการสอบถามถึงกรรมวิธีในการรมใบยาให้ได้ต้นทุนต่ำสุดและในขณะที่เขียนก็มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้